

CHABO'S

Door: Ardjan Warnshuis (D)



Foto: Udo Ahrens.

Chabo's, vroeger ook wel Japanse krielen genoemd, zijn een oorspronkelijk krielenras dat vanuit Japan de wereld heeft veroverd. Dit krieltje met haar korte beentjes, de grote kam en de steil hooggedragen staart, maakt haast een clowneske indruk. Zoveel verschillende kenmerken die in één kipje samenkomen. Vele ook niet-hoendermensen kennen vaak het beeld van het wit zwartstaart haantje dat ook in het logo van de speciaalclub staat.

Het ras is meerdere honderden jaren oud en vond zijn weg naar de rest van de wereld eind negentiende, maar vooral in de eerste helft van de twintigste eeuw.

Eén van de mensen die de eerste dieren naar Europa bracht, was de graaf von Welczeck. Deze Duitse graaf kreeg de eerste dieren in 1890. Vier keer heeft hij dieren geïmporteerd; eerst witte en zilverhalzige, later ook ander kleurslagen. Nadien zijn er nog meer importen geweest, vooral ook naar Frankrijk. Vanuit Duitsland zijn veel dieren naar Nederlandse fokkers gekomen.

Links: Wit zwartstaart haantje.



Zoals boven beschreven heeft dit ras korte, dikke pootjes. Een deel van de kuikens heeft beentjes van normale lengte en kan best gebruikt worden voor de fok. De tentoonstellingsdieren moeten echter korte beentjes hebben.

Ze hebben een diepe, ronde borst, licht naar voren gedragen. De Chabo moet mooi breed van bouw zijn. De vleugels zijn vrij groot (ze kunnen vrij goed vliegen) en de vleugelpunten slepen lichtjes over de grond. De staart wordt haast rechtop gedragen waarbij de haantjes lange, licht achterwaarts gebogen hoofdsikkels laten zien. Het ras heeft zeer grote kammen, waardoor deze bij de hennetjes soms licht omvallen.

Rechts: Wit zwartstaart hen.
Onder: Zwart witgeparelde hen.
Rechts onder: Zilverpatrijs hen.



U denkt nu misschien, zoveel bijzonderheden bij zo'n klein kipje, maar er is nog meer. De Chabo is erkend in vele kleurslagen, in totaal zo'n 25.

Zeer bijzondere kleuren zijn de "kleurstaarten". Hiermee worden witte of buffkleurige dieren bedoeld met zwarte of blauwe staarten. Deze kleuren vindt men alleen bij dit ras.

De Chabo is in iedere kleurslag erkend in gladvederig (normaalvederig), maar ook in krulvederig en zijdevederig. Dit is een volgende bijzonderheid van het ras.





Boven: Blauwe hen.

Rechts: Krulvederige hen.

Om het aanbod compleet te maken zijn er ook zwarte dieren met zwarte kam, gezicht en lellen; de zogenaamde purperkoppen. **(Foto onder).**



De Chabo is er ook in hennenvederig. Hier hebben de hanen geen lange sik-kels, maar haast een staart als de hennen met ronde veren. Ook de hals-behangveren zijn niet puntig maar rond. De hennen hebben hier ook ronde halsveren. Deze variëteit bestaat alleen in de gepareld kleurslagen zwart-geel/rood- en driekleurgepareld. Deze laatste kleurslag niet verwarren met

porselein. Het is driekleurig bont zoals we dat ook kennen bij de Aziatische vechthoenders. De geel/rood witgeparelden worden in Nederland oker witporselein genoemd.

Een volgende soort zijn de (super) grootkammigen, ook Higo Chabo genaamd. Hierin zijn twee soorten, te weten de Taikan en de Daruma.

**Rechts:
Zwarte Daruma Chabo haan.**

De eerste soort, de Taikan, heeft een kam te vergelijken met ongeveer die van een Leghorn; een zeer grote kam en lange lellen. Zij hebben een normale hooggedragen staart. Ze zijn er in wit zwartstaart en wit.



Boven: Een paartje witte Daruma's.

De Daruma is ook grootkammig, maar is kortstaartig. De staart van de haan is amper zo hoog als de kop. De hoofdsikkels zijn slechts iets langer dan de rest van de staart en zijn licht achterwaarts gebogen. Bij de hen is de staart zo kort dat hij amper boven de kop uitkomt. Zij zijn er in zwart en blauw.

De laatste soort die uit Japan afkomstig is, is de Okina. Dit is een Chabo met baard. De kammen zijn vaak iets kleiner dan van andere Chabo's en de lellen zijn



zeer klein, of afwezig en bedekt door de baard. Deze soort bestaat alleen in de witte kleurslag.

Links: Okina Chabo (gebaard).

In Europa is de bolstaart Chabo gefokt. Een soort die in het moederland niet bekend is, en die door het missen van de typisch hooggedragen Chabostaart een beetje buiten de boot valt.

Bekende kleurslagen zijn: wit zwartstaart, wit blauwstaart, geel zwartstaart, geel blauwstaart, tarwe, zilvertarwe, wit, zwart, blauw, koekoek, patrijs, zilverpatrijs, berken, blauwberken, geelberken, blauw geelberken, parelgrijs, zwart witgepareld, parelgrijs witgepareld, geel witgepareld, rood witgepareld, goudhalzig, zilverhalzig, porseleinkleurig, witpatrijs en zwart- of purperkop.

Dit zijn meer dan 25 kleuren en dat in drie mogelijke variëteiten maakt rond 80 soorten, afgezien van de grootkammigen, hennenvederigen en Okina's. U ziet, voor elk wat wils.

Rechts: Koekoek haantje.



Onder: Geel witgepareld haantje en hennetje.



Het wezen van de Chabo is rustig van aard. De hennetjes broeden goed en verzorgen hun kroost uitstekend. Bij de fok met een kortbenige haan kan de bevruchting wel eens wat minder zijn dan wanneer men een haantje neemt met wat langere beentjes. Het gewicht van de haantjes ligt rond 750 gram en dat van de hennen rond 600 gram.



Boven: Trio zwarte Chabo's in de sneeuw.

De liefhebbers van dit ras zijn verenigd in de "Chabo Liefhebbers Club". Deze club organiseert een jongdierendag en brengt haar clubshow wisselend onder bij één van de drie grootste landelijke shows. Er verschijnt meerdere malen per jaar een clubblad. Mocht u interesse hebben gekregen in dit ras dan kunt u terecht bij de Chabo Liefhebbers Club, Henk van der Wilk webmaster@chaboclub.nl



**Links:
Zwarte Daruma
haan.**

De foto's bij dit artikel zijn van: Henk van der Wilk, Udo Ahrens, Karl Schlüter en Ardjan Warnshuis. Daruma en Taikan foto's zijn van Manfred Bartl.



Boven: Wit zwartstaart Taikan Chabo's.

UITLEG KORTE POOTJES

Door: Greg Davies, Australia.

Het is bekend dat de Chabo's een letaal gen dragen wat verbonden is met de pootlengte. In dit artikel een korte uitleg van de genetica daarvan.

Er is een aantal letale genen bij kippen. Bij de Chabo's is het 'kruiper gen' de schuldige. Dit gen veroorzaakt een verkorting van de loopbenen; iets wat ook in andere rassen voorkomt, zoals bij de Schotse Kruipers.

Het kruiper gen is dodelijk bij fokzuivere (homozygote)dieren, zodat de embryo's rond dag 4 sterven in het ei. Alle Chabo's met de correcte beenlengte zijn dan ook fokonzuiver (heterozygoot). De nakomelingen kunnen één van de drie mogelijke genetische combinaties voor pootlengte kunnen hebben. Van deze drie mogelijkheden kunnen er slechts twee overleven. Om de mogelijke combinaties op eenvoudige wijze uit te leggen, zal ik de twee allelen als volgt benoemen (niet wetenschappelijk): lange poten (L of l) en korte poten (S). De mogelijkheden zijn dan:

(Ll) = deze hebben niet het kruiper gen. Ze zullen lange poten hebben en als ze onderling gekruist worden zullen ze geen nakomelingen met korte poten geven.

(Sl) = de juiste Chabo's. Kuikens met deze combinatie zullen korte poten hebben zoals in de standaard verlangd wordt. Wanneer deze onderling gekruist worden, zullen ze theoretisch 50% kortpoot kuikens (Sl) geven, 25% langpoot kuikens (Ll) en 25% letaal (SS).

(SS) = de letale conditie. Embryo's met deze combinatie zijn homozygoot en zullen altijd sterven voordat ze uitkomen.



Fokkers van Chabo's streven allen naar het fokken van dieren met de verlangde korte poten, maar ze kunnen uit verschillende manieren kiezen om ze te bekomen. Sommigen zullen kortpoten met langpoten kruisen. Dit voorkomt de kans dat embryo's de letale (SS) combinatie hebben, en alle bevruchte eieren zullen uitkomen. Het nadeel van deze strategie is dat het aantal langpoot kuikens 50% is. Daarmee wordt het percentage foute dieren substantieel verhoogd. De meeste serieuze fokkers zullen twee kortpoten kruisen. De voordelen van deze strategie is: het aantal correcte kortpoten blijft 50%, en de overige 50% van de eieren, die kuikens bevatten met 2x het letaal gen (SS), komen niet uit. Het percentage foute dieren is daarmee op natuurlijke wijze gereduceerd.

Zulke schema's werken altijd perfect volgens boeken, maar in de praktijk is het soms toch weer anders. Fokkers van kortbenige rassen zullen merken dat de korte poten van de nakomelingen niet allemaal even kort zijn. Ik dat noem dat een 'intermediaire pootlengte'. Genetisch dragen ze het kruiper gen, maar dit is vermoedelijk in deze dieren niet zo sterk. Of er spelen nog andere genen mee. Er zijn namelijk nog 2 genen bekend die de pootlengte beïnvloeden.

Chabo Liefhebbers Club Nederland: <http://www.chaboclub.nl/>
De Vlaamse Chabo Club: <http://vlaamsechaboclub.franksite.be/>

Klik hier voor nog meer Chabo foto's:
<http://aviculture-europe.nl/nummers/12N02A04a.pdf>